

Quickscan Ecologie

Koaiwei 3 te Bakhuizen

Opdrachtgever:
Zeldenrust VROM-advies & projectmanagement

Organisatie
Lieveense Milieu B.V.

Telefoon
+31 (0)88 910 20 00

Documentnummer
SOL008569

Adres
Orionweg 28
8938 AH Leeuwarden

Datum
12 april 2019

Versie
1.0

Colofon

Contactgegevens

Lievense Milieu B.V.
De heer W. Lemstra
+31 (0)88 910 2223
WLemstra@lievense.com

Opdrachtgever

Zeldenrust VROM-advies & projectmanagement
De heer C. Zeldenrust
Fûgelleane 18
8702CD Bolsward

Autorisatie

Documentnummer	Versie	Status
SOL008569.RAP001.NK	1.0	Definitief

Opgesteld door	Functie	Datum	Paraaf
De heer N.F.Y. Kalt, BSc	Junior adviseur	12 april 2019	N.k.

Geverifieerd door	Functie	Datum	Paraaf
De heer. J. van Mil, MSc	Senior ecoloog	12 april 2019	

Akkoord projectleider	Functie	Datum	Paraaf
De heer ing. J. Goudberg	Teamleider	12 april 2019	

LIEVENSE MILIEU B.V.

NIEUWEGEIN

Ringwade 41
3439 LM Nieuwegein

LEEWARDEN

Postbus 422
8901 BE Leeuwarden
Orionweg 28
8938 AH Leeuwarden

MAASTRICHT

Postbus 1323
6201 BH Maastricht
Sleperweg 10
6222 NK Maastricht

HOOGVLIET

Postbus 551
3190 AM Rotterdam-Hoogvliet
Hoefsmidstraat 41
3194 AA Rotterdam-Hoogvliet

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Wettelijk kader	6
	2.1 Soortenbescherming	6
	2.2 Gebiedenbescherming	7
3	Plangebied	8
	3.1 Huidige situatie	8
	3.2 Geplande werkzaamheden	13
4	Onderzoeksopzet	15
	4.1 Beschikbare gegevens	15
	4.2 Veldbezoek	15
	4.3 Toetsing aan de Wet natuurbescherming	15
5	Beschermde soorten	16
	5.1 Planten	16
	5.2 Grondgebonden zoogdieren	16
	5.3 Vleermuizen	17
	5.4 Amfibieën	18
	5.5 Vissen	18
	5.6 Libellen, dagvlinders en overige ongewervelden	19
	5.7 Vogels	19
6	Gebiedsbescherming	21
	6.1 Beschermde natuurgebieden	21
	6.2 Ganzenfoerageergebieden	21
7	Toetsing en eindconclusie	23
	7.1 Toetsing beschermde soorten	23
	7.2 Toetsing beschermde gebieden	24
	7.3 Eindconclusie	24
8	Advies	25
	8.1 Advies	25
	8.2 Geldigheid onderzoeksgegevens	26

Overzicht bijlage(n)

Bijlage 1	Regionale ligging
Bijlage 2	Wetgeving en beleid
Bijlage 3	Foto's van het plangebied
Bijlage 4	Literatuur

1 Inleiding

In opdracht van de Zeldenrust VROM-advies & projectmanagement heeft Lievense Milieu B.V. een Quicksan ecologie uitgevoerd ten behoeve van sloop- en bouwwerkzaamheden ter plaatse van de Koaiwei 3 te Bakhuizen. Aanleiding voor de quickscan wordt gevormd door de voorgenomen verbouw- en nieuwbouwplannen. De opdrachtgever is onder andere voornemens de oude bedrijfsgebouwen en overige bouwwerken (silo) te verwijderen en hier nieuw- of uitbouw te realiseren. In het kader van de geplande werkzaamheden is een toetsing aan de Wet natuurbescherming noodzakelijk. De toetsing wordt gedaan middels een quickscan aan de hand van een oriënterend veldbezoek en beschikbare verspreidingsgegevens. In onderhavige rapportage worden de resultaten van de quickscan beknopt besproken en worden op basis van de conclusie praktische adviezen gegeven.

De quickscan of vooronderzoek is geen specifieke soortgerichte of gebiedsinventarisatie, maar de eerste fase in het kader van de procedure van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb, zie bijlage 1). De Wnb voorziet sinds 1 januari 2017 in het wettelijk kader voor de bescherming van Natura 2000-gebieden, planten- en diersoorten en houtopstanden. In de Wnb zijn de provincies primair bevoegd gezag voor bescherming van soorten en natuurgebieden. De voorliggende quickscan leent zich niet direct voor een eventueel noodzakelijke ontheffingsaanvraag voor de geplande planontwikkeling.

Het doel van de quickscan is, om op basis van een literatuuronderzoek en een veldbezoek, een inschatting te maken of:

- beschermde planten- en diersoorten in het plangebied of directe omgeving voorkomen;
- de planontwikkeling mogelijk effect(en) heeft op de al dan niet aanwezige beschermde planten- en diersoorten en daarmee mogelijk strijdig is met de soortenbescherming conform de Wnb;
- een noodzaak aanwezig is voor het uitvoeren van een nader onderzoek naar de mogelijk voorkomende beschermde planten- en diersoorten, door een gerichte veldinventarisatie volgens de geldende protocollen;
- de planontwikkeling plaatsvindt in of nabij een beschermd natuurgebied (Natura 2000-gebied) of het Natuurnetwerk Nederland (NNN; voormalige EHS) en of daarbij sprake is van de noodzaak voor onderzoek in het kader van de gebiedsbescherming conform de Wnb en/of het provinciale beleid omtrent het NNN, inclusief externe werking.

Zowel bij mogelijke effecten als bij onvoldoende gegevens over de mogelijke aanwezige beschermde soorten of gebieden (Natura 2000 of NNN-gebieden), volgt doorgaans het advies voor het uitvoeren van een nader onderzoek (volledige veldinventarisatie). Op basis van een nader onderzoek kan een ontheffing in het kader van het soortenbeschermingsdeel van de Wnb worden aangevraagd bij het bevoegd gezag.

Lievense Milieu B.V. is door Normec Certification gecertificeerd voor de ISO 9001- en de 14001-normen en heeft een eigen kwaliteitssysteem. De medewerkers van Lievense Milieu B.V. voor de uitvoer van flora- en faunaonderzoeken zijn allen VCA gecertificeerd. Daarnaast is Lievense Milieu B.V. lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB).

Lievense Milieu B.V. is niet aansprakelijk voor (vervolg)schade welke kan voorkomen op basis van de inhoud en resultaten van de opgestelde quickscan. Dit rapport is opgesteld op verzoek van de opdrachtgever en is zijn eigendom.

2 Wettelijk kader

2.1 Soortenbescherming

De Wnb voorziet in de bescherming van planten- en diersoorten (zie bijlage 1). De basis wordt gevormd door de zorgplicht (artikel 1.11) waarin gesteld wordt dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. In de Wnb zijn hiernaast, op basis van internationale afspraken, drie beschermingsregimes opgesteld voor strikt beschermde soorten:

- Artikel 3.1: Vogelrichtlijnsoorten.
- Artikel 3.5: Habitatrichtlijnsoorten en soorten van de Conventie van Bern Appendix II en de Conventie van Bonn Appendix I.
- Artikel 3.10: Andere (nationale) soorten.

Elk van de drie beschermingsregimes kent zijn eigen soortenlijsten met daarbij eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffingsverlening. Voor de eerste twee beschermingsregimes sluiten deze nauw aan bij de verboden en uitzonderingen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere soorten geldt een minder strikt regime. In bijlage 1 staat uitgelegd welke verboden dit zijn en wat deze inhouden. In dit hoofdstuk volgt een overzicht van alle beschermde soorten die in het plangebied of de directe omgeving zijn waargenomen of te verwachten zijn. In tabel 2.1 zijn de verboden per beschermingsregime opgenomen in bijlage 1 staat nader toegelicht.

Tabel 2.1: Verboden per beschermingsregime

Soorten	Artikel	Verboden
VRL-soorten	3.1	Lid 1. Opzettelijk doden/vangen
		Lid 2. Opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten/eieren
		Lid 3. Wegnemen van nesten
		Lid 4. Eieren rapen/onder zich hebben
		Lid 5. Opzettelijk verstoren (indien van wezenlijke invloed op de SVI)
HRL-soorten, soorten uit bijlage I en II van de Bern conventie en bijlage I van de Bonn conventie	3.5	Lid 1. Opzettelijk doden/vangen
		Lid 2. Opzettelijk verstoren
		Lid 3. Eieren te rapen of vernielen
		Lid 4. Beschadigen of vernielen van rust- en voortplantingsplaatsen
		Lid 5. Opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen van planten
Andere beschermde soorten	3.10	Lid 1 a. Opzettelijk doden/vangen van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden (vernoemd in onderdeel a)
		Lid 1 b. Beschadigen of vernielen van rust- en voortplantingsplaatsen van soorten (als bedoeld in onderdeel a)
		Lid 1 c. Opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen van planten (als bedoeld in onderdeel b)

2.2 Gebiedenbescherming

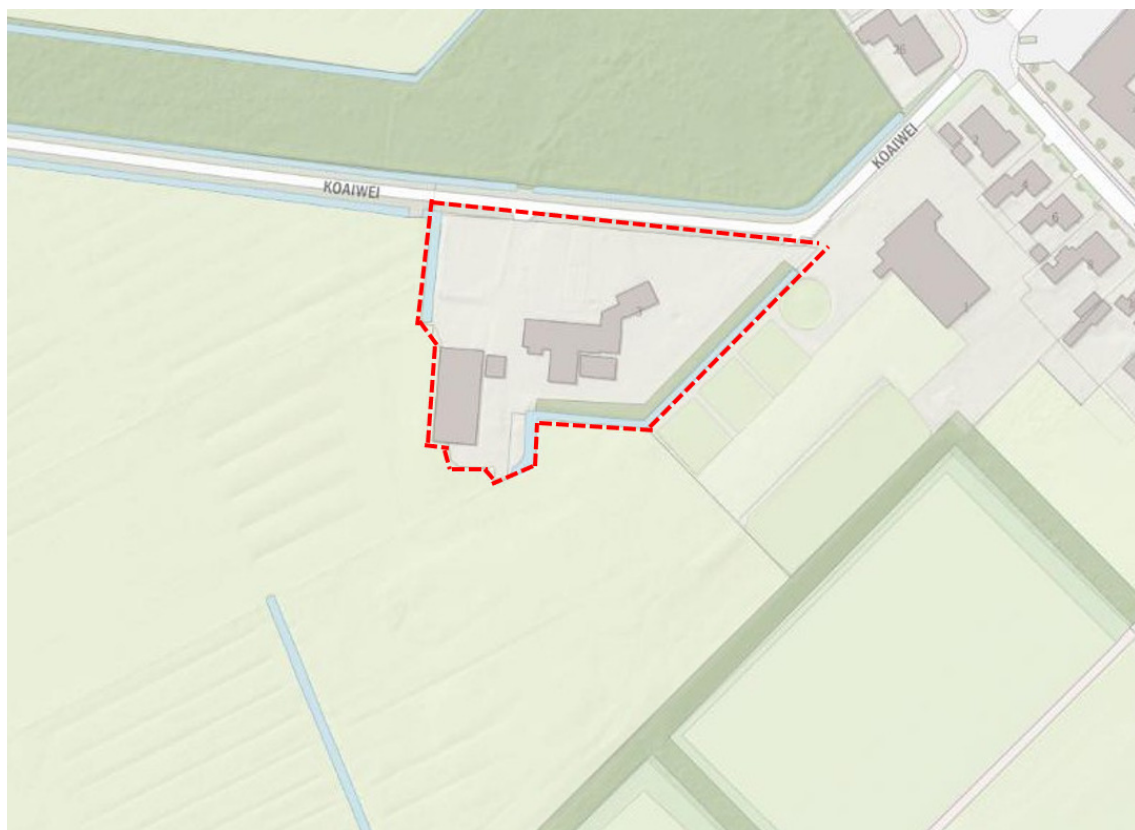
Het gebiedsbeschermingsdeel van de Wnb voorziet in de bescherming van natuurgebieden van Europees belang welke behoren tot het Natura 2000-netwerk. Deze gebieden worden beschermd om de gunstige staat van instandhouding van vogelsoorten, habitattypen en andere planten- en diersoorten te behouden en waar nodig te herstellen. De basis wordt gevormd door de zorgplicht (artikel 1.11) waarin gesteld wordt dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Naast de wettelijke bescherming van de Natura 2000-gebieden heeft Nederland de bescherming van andere gebieden vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De bescherming van het NNN vindt plaats door toetsing van de bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen aan het NNN-beleid.

3 Plangebied

3.1 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen aan de westzijde van Bakhuizen aan de Koaiwei 3. Het plangebied wordt aan de west- en zuidzijde begrensd door 10 hectare landbouwgrond, aan de noordzijde door een bosgebiedje en aan de oostzijde door woonpercelen. Aan de noordwest- en zuidoostzijde wordt het plangebied begrensd door een smalle watergang. Aan de zuidzijde van het plangebied is een bomenrij aanwezig. Het plangebied heeft een oppervlakte van circa 5.000 m² en is deels verhard met asfalt.

Binnen het plangebied (zie figuur 3.1) is een woonhuis met uitbouw en directe verbinding met voormalige Friese stal, hooischuur en garage, een voormalige ligboxenstal en werktuigenberging aanwezig. Het woonhuis met bijgebouwen zijn in 1952 gebouwd (bagviewer.kadaster.nl). Voor 1952 is de locatie altijd onbebouwd geweest en in gebruik geweest als cultuurground (topotijdreis.nl).

Figuur 3.1: Locatie van het plangebied (rood omlijnd; bron: Pdok.nl).

Direct aan de zuidzijde van het woonhuis is een garage gesitueerd (zie figuur 3.2). De garage wordt gebruikt voor de stalling van een personenauto en tractor. De garage bestaat uit een enkelvoudige wand en dak. Tussen de wanden en het dak is geen ruimte aanwezig.

Ten westen van de garage is de voormalige hooischuur gesitueerd (zie figuur 3.3). De hooischuur is op dit moment niet in gebruik en staat leeg. De hooischuur bestaat uit een enkelvoudige wand en dak. Tussen de wanden en het dak is geen ruimte aanwezig.

Figuur 3.2: Garage met enkelvoudige wanden en dak

In directe verbinding met het woonhuis is een voormalige Friese stal met zolder aanwezig. De Friese stal wordt gebruikt als opbergruimte (zie figuur 3.4) en als verblijfplaats voor geiten. De zolder (zie figuur 3.5) is momenteel niet in gebruik. Het dak van de voormalige Fries stal is bedekt met dakpannen. Onder de dakpannen is een laag riet aanwezig (zie figuur 3.6). Door het loshangen van enkele dakpannen is er op enkele plaatsen ruimte ontstaan.

Het dak van de woning is een sluitend geheel bestaande uit kunststof of metalen dakpannen. Tussen deze dakpannen en tussen de onderste rij dakpannen en de goot zijn geen ruimtes aanwezig (zie figuur 3.7).

Aan de westzijde van het plangebied is tenslotte nog een voormalige ligboxenstal en -werktuigenberging (zie figuur 3.8). De werktuigenberging en de ligboxenstal bestaat uit een enkelvoudige wand en dak. Tussen de wanden en het dak is geen ruimte aanwezig.

Figuur 3.3: Voormalige hooischuur met enkelvoudige wanden en dak

Figuur 3.4: Voormalige Friese stal in gebruik als opbergplaats

Figuur 3.5: Zolder van de voormalige Friese stal

Figuur 3.6: Dak van de voormalige Friese stal

Figuur 3.7: Woonhuis

Figuur 3.8: Voormalige ligboxenstal en -werktuigenberging

3.2 Geplande werkzaamheden

De voorgenomen werkzaamheden bestaan uit het slopen van een deel van de bestaande bebouwing. De opdrachtgever is voornemens de garage, voormalige hooischuur, - Friese stal en de werktuigenberging te slopen. Op de plek is de opdrachtgever voornemens een nieuwe stal te realiseren. In figuur 3.9 is een schets van het onderzoeksgebied opgenomen.

Een deel van de bomenrij (zie figuur 3.10) aan de zuidzijde van het plangebied wordt tijdens de werkzaamheden verwijderd. Tijdens de werkzaamheden worden de overige aanwezige begroeiingen (bosschages en bomen) rondom en binnen het plangebied niet verwijderd en de watergang rondom het plangebied wordt niet afgesloten of vergraven.

Figuur 3.9: Schets van het plangebied (rode gestippelde contour) met daarop de te slopen (S), te behouden (B) gebouwen, de te verwijderen bomenrij (oranje stippellijn) en de blijvende bomenrij (groene stippellijn) (bron: Pdok.nl).

Figuur 3.10: De te verwijderen bomenrij

4 Onderzoeksopzet

4.1 Beschikbare gegevens

Grote delen van Nederland zijn in de afgelopen jaren reeds onderzocht op aanwezige beschermde soorten. De gegevens afkomstig van deze onderzoeken worden grotendeels gepubliceerd in boeken (soortverspreidingsatlassen), rapportages of zijn op internet te raadplegen. De geraadpleegde literatuur en internetbronnen staan weergegeven in bijlage 1. Tevens is gebruik gemaakt van de informatie uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, 2019). De beschikbare gegevens over het voorkomen van beschermde natuurwaarden in en binnen de invloedssfeer van het plangebied zijn voorafgaand aan het veldbezoek geanalyseerd.

4.2 Veldbezoek

Inzicht in het voorkomen van beschermde soorten wordt verkregen door het uitvoeren van een oriënterend veldbezoek. Met dit veldbezoek kan beoordeeld worden of de planten- en diersoorten die in de bestaande gegevens zijn genoemd, ook daadwerkelijk in het gebied voorkomen of verwacht kunnen worden. Daarnaast kan worden beoordeeld of ook andere beschermde soorten voorkomen of verwacht worden op basis van de aanwezige terreinkenmerken en beheer.

Het oriënterend veldbezoek is door Lievense Milieu B.V. op 18 maart 2019 uitgevoerd. Het veldonderzoek is uitgevoerd door de heer ing. W. Lemstra. De inventarisatie is uitgevoerd bij half bewolkt droog weer met een gemiddelde temperatuur van 10 graden Celsius, bij een zwakke westerwind (2 Bft).

4.3 Toetsing aan de Wet natuurbescherming

De omvang van de werkzaamheden en de veranderingen die worden aangebracht in het plangebied vormen de basis voor de effectenbeoordeling. De effecten zijn beoordeeld per sublocatie. De effectenbeoordeling houdt rekening met tijdelijke effecten (gedurende de uitvoering van de werkzaamheden) en langdurige effecten (na de uitvoering). In hoeverre het mogelijk is om een complete effectanalyse te maken, is afhankelijk van de volledigheid en bruikbaarheid van de beschikbare verspreidingsgegevens en duidelijkheid over de uit te voeren werkzaamheden en uitvoeringsplanning.

In de effectenbeoordeling wordt ervan uitgegaan dat de werkzaamheden gedurende daglichtperiode worden uitgevoerd. Omdat de exacte werkzaamheden, uitvoeringsperiode en -duur nog niet bekend zijn, wordt in de effectenbeoordeling aangegeven in welke periode veel dan wel weinig (of geen) effecten worden verwacht. Wanneer aanvullend onderzoek noodzakelijk blijkt, is dat ook beschreven, de effectenbeoordeling kan pas na uitvoering van het noodzakelijke soortgerichte onderzoek worden afgerond.

5 Beschermde soorten

5.1 Planten

Uit verspreidingsgegevens blijkt dat in de directe omgeving van het plangebied (tot 1 kilometer) geen beschermde plantensoorten voorkomen (NDFF, 2019). Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten waargenomen. Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en recente verspreidingsgegevens wordt het voorkomen van beschermde planten soorten binnen het plangebied uitgesloten.

5.2 Grondgebonden zoogdieren

De verspreidingsgegevens van grondgebonden zoogdieren geven aan dat in de omgeving van het plangebied (tot 3 kilometer) de beschermde soorten aarmuis, otter, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, noordse woelmuis, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, mol, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, wezel, eekhoorn, boomarter, steenarter, das, waterspitsmuis en woelrat zijn waargenomen (Broekhuizen et al., 2016; NDFF, 2019). Voor een deel van de voornoemde soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ingrepen (Provincie Fryslân, 2016). Dit geldt niet voor de strikt beschermde eekhoorn, boomarter, otter, noordse woelmuis, das en waterspitsmuis.

Verblijfplaatsen en leefgebied van de soorten boomarter, eekhoorn en das kunnen uitgesloten worden op basis van afwezigheid van bomen met holtes en grote nesten. De waterspitsmuis kan uitgesloten worden op basis van het ontbreken van een voldoende ontwikkelde dichte riet- en/of moerasvegetatie.

Ten noordwesten van het plangebied op zo'n 450 meter, is ter plaatse van het waterlichaam 'Bakhûster Feart', de otter waargenomen (NDFF, 2019; www.zoogdiervereniging.nl). Het habitat van de otter bevindt zich op oevers met dichte vegetatie en de soort foerageert in aangelegde watergang op zoek naar vissen, amfibieën, kleine zoogdieren, watervogels of insecten. Binnen het plangebied zijn geen vraatsporen, looproutes, uitwerpselen of andere sporen waargenomen waaruit moet blijken of de voornoemde soorten het plangebied gebruikt. Omdat binnen het plangebied geen geschikt habitat en/of sporen van de otter aanwezig zijn, kan worden uitgesloten dat deze binnen het plangebied aanwezig is. De beoogde plannen doorsnijden het leefgebied van de otter niet, waardoor er geen sprake is van effecten op de otter.

Ten noordoosten van het plangebied op zo'n 2,4 km, is langs de oevers van de waterplas de Fûgelhoeke de Noordse woelmuis waargenomen. Woelmuizen zijn erg gevoelig voor concurrentie met andere soorten, zoals de aarmuis. De Noordse woelmuis leeft in overgangszones tussen land en water met riet (BIJ12, 2017b). Omdat binnen het plangebied geen geschikt habitat aanwezig is voor de Noordse woelmuis, kan worden uitgesloten dat deze binnen het plangebied aanwezig is.

Tijdens het veldbezoek zijn uitwerpselen van een algemeen voorkomende muizensoort of rattensoort waargenomen in de voormalige hooischuur (zie figuur 5.1). Voor deze soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ingrepen (Provinsje Fryslân, 2016).

Er zijn tijdens het veldbezoek verder geen nestlocaties, slaapplaatsen, latrines of andere sporen van gebruik door andere (strikt) beschermde grondgebonden zoogdieren aangetroffen.

Figuur 5.1: Uitwerpselen (algemeen) voorkomende muizen- of rattensoort.

5.3 Vleermuizen

De verspreidingsgegevens van vleermuizen (NDFF 2019; Broekhuizen *et al.* 2016) geven aan dat in de regio van het plangebied diverse vleermuissoorten kunnen voorkomen. Alle vleermuizen zijn strikt beschermd conform de Wnb. De in de omgeving (tot 3 kilometer) voorkomende vleermuizen zijn gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis.

De te slopen gebouwen (garage, voormalige hooischuur, - Friese stal en de werktuigenberging) bevatten, voor gebouwbewonende vleermuissoorten, geen geschikte spouwmuur of andere openingen die toegang kunnen bieden tot geschikte verblijfplaatsen. Binnen het plangebied zijn ook geen uitwerpselen of vraatsporen waargenomen.

Binnen het plangebied zijn in de aanwezige bomen (zie figuur 3.10 in hoofdstuk 3), de voor de boombewonende vleermuissoorten, geen geschikte holtes aanwezig die eventueel zouden functioneren als verblijfplaats.

Het plangebied biedt voldoende plekken waar de vleermuizen in de luwte zouden kunnen foerageren. Langs de Koaiwei is een bomenlaan aanwezig. Op basis van de verspreidingsgegevens (NDFF 2019) functioneert de bomenrij (vermoedelijk) als vliegroute voor vleermuizen. De vleermuizen zouden zo de weilanden die de omgeving rijk is kunnen gebruiken als onderdeel van hun foerageergebied.

De te verwijderen deel van de bomenrij, binnen het plangebied, vormt geen essentieel foerageergebied door aanwezigheid van alternatieven langs bomen en struweel naast het plangebied, zoals langs de openbare weg Koaiwei. Het voornemen heeft daarom geen negatief effect op dit gebruik.

Het plangebied is naar verwachting in gebruik als niet essentieel foerageergebied en/of vliegroute.

5.4 Amfibieën

De verspreidingsgegevens van amfibieën (NDFF 2019; RAVON 2016) geven aan dat in de omgeving van het plangebied (tot 3 kilometer) diverse amfibieënsoorten aanwezig kunnen zijn. De mogelijk voorkomende soorten zijn veelal nationaal beschermde soorten zoals: bruine kikker, gewone pad, meerkikker en kleine watersalamander. Voor deze soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ingrepen (Provinsje Fryslân, 2016).

Op zo'n 1,2 kilometer ten noorden van het plangebied is de habitatrichtlijnsoort de heikikker waargenomen. De heikikker heeft een voorkeur voor vochtige heidegebieden waar sprake is van veenvorming. De kikker plant zich voort in ondiep stilstaand water. Het plangebied biedt geen geschikt biotoop. De aanwezigheid van heikikker wordt binnen het plangebied uitgesloten.

Ten zuiden van het plangebied, op circa 1 kilometer, is de rugstreeppad waargenomen. De rugstreeppad is vooral een soort van dynamische milieus, zoals rivierduinen, uiterwaarden, afgravingen en bouwterreinen. De rugstreeppad plant zich voort in ondiepe snel opwarmende wateren zoals tijdelijke plassen, poeltjes, slootjes en/of vennen. De rugstreeppad trekt rond half april vanuit de winterverblijfplaats (hoger gelegen zandgronden) naar de voorplantingsverblijfplaats. Binnen het plangebied zijn geen geschikte winter- en/of voorplantingsverblijfplaatsen aanwezig. De rugstreeppad wordt op dit moment niet binnen het plangebied verwacht.

De aanwezigheid van deze en andere strikt beschermde amfibieënsoorten wordt uitgesloten vanwege het ontbreken van geschikt habitat zoals beschreven in Creemers & Van Delft (2009).

5.5 Vissen

De verspreidingsgegevens van vissen (NDFF, 2019; RAVON, 2016) geven aan dat in de directe omgeving van het plangebied (tot één kilometer) geen beschermde vissen voorkomen. Door het ontbreken van openwater in het plangebied kan het voorkomen van vissen worden uitgesloten.

5.6 Libellen, dagvlinders en overige ongewervelden

Binnen een straal van 3 kilometer rondom het plangebied zijn geen beschermde libellen, dagvlinders of overige ongewervelden waargenomen (NDFF, 2019; Bos et al. 2006; www.vlinderstichting.nl).

De aanwezigheid van beschermde libellen, dagvlinders of overige ongewervelden in het plangebied of in de invloedssfeer van het plangebied wordt uitgesloten vanwege de afwezigheid van geschikt habitat, waardplanten en recente verspreidingsgegevens.

5.7 Vogels

Algemeen beschermde broedvogels

Tijdens het veldbezoek zijn geen vogelsoorten waargenomen. In de ligboxenstal zijn nesten aangetroffen van de boerenwaluw waargenomen (zie figuur 5.2). De ligboxenstal blijft in de huidige vorm bestaan waardoor er geen negatieve effecten te verwachten zijn op de boerenwaluw. Het plangebied biedt in de vorm van bebouwing en bomen langs het plangebied diverse mogelijkheden als broedlocatie voor algemene vogelsoorten.

Vogels met een jaar rond beschermde nestplaats

In de directe omgeving van het plangebied zijn de volgende vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest aanwezig: gierzwaluw, steenuil, buizerd, roek, kerkuil, grote gele kwikstaart, ooievaar, slechtvalk, sperwer, havik, boomvalk, ransuil, wespandief en huismus (NDFF, 2019¹).

Gezien de functionaliteit van het plangebied en de habitateisen van de jaarronde beschermde broedvogels biedt het plangebied mogelijk geschikt habitat voor de steenuil, kerkuil, buizerd en/of huismus.

Ter plaatse van de voormalige Friese stal en onder de dakbedekking van de Friese stal zijn geen aanwijzingen aangetroffen van verblijfplaatsen voor huismussen.

In de bomenrij, langs de zuidoostkant van het plangebied, zijn geen nesten aangetroffen van de vogelsoorten met jaarrond beschermde nestlocaties (zoals buizerd)..

In de te slopen gebouwen (garage, voormalige hooischuur, - Friese stal en de werktuigenberging) zijn geen nesten, uitwerpselen of andere sporen waargenomen waaruit moet blijken dat de steen- en/of kerkuil de te slopen gebouwen gebruikt als onderdeel van hun leefgebied. Bovendien bevatten de te slopen gebouwen geen openingen die kunnen dienen als invliegrouwe voor de uilensoorten.

Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten of aanwijzingen van verblijf van vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest aangetroffen. De aanwezigheid van de voornoemde vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest wordt binnen het plangebied uitgesloten.

¹ In de gegevens van het NDFF is niet geselecteerd op type waarnemingen zoals, bijvoorbeeld enkel broedvogeltellingen voor de vogels. De waarnemingen van vogelsoorten met een jaarrond beschermd nestlocatie betreffen een overzicht van alle op het moment van opvragen goedgekeurde actuele waarnemingen, dus ook losse waarnemingen en niet alleen broedgevallen.

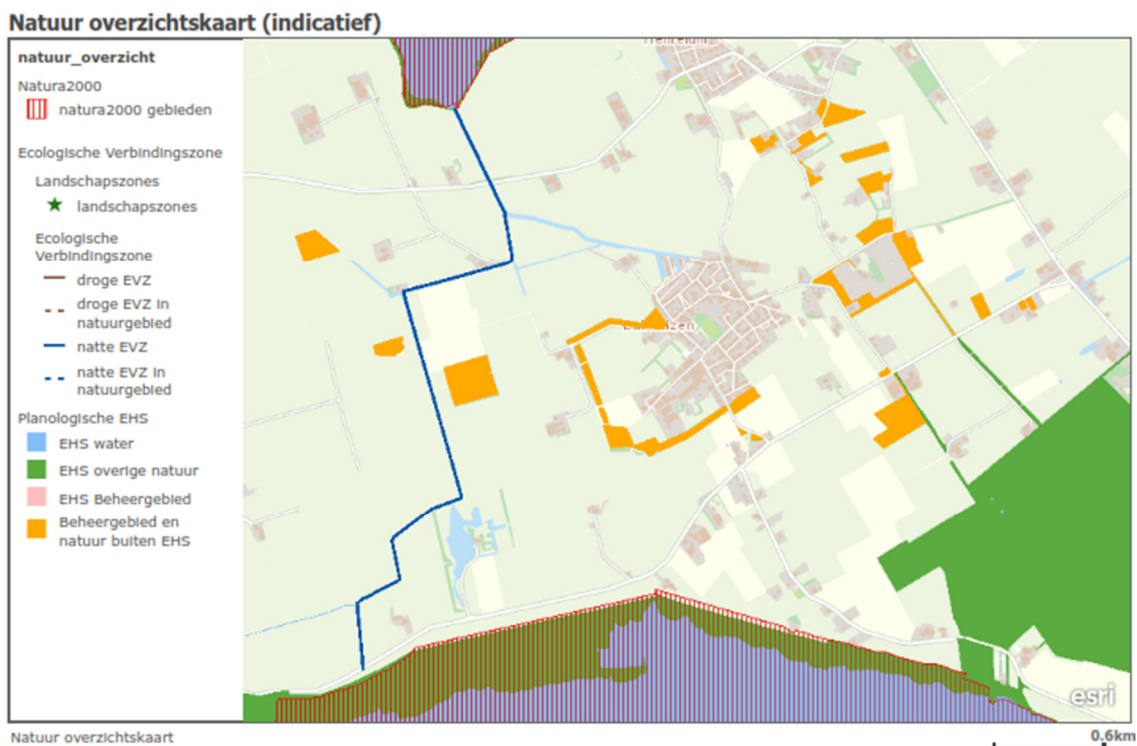

Figuur 5.2: Nestlocatie van de boerenzwaluw in de ligboxenstal

6 Gebiedsbescherming

6.1 Beschermde natuurgebieden

Het plangebied zelf heeft geen status in het kader van de Wet Natuurbescherming (Natura 2000-gebieden en/of Natuurnetwerk Nederland). Op circa 60 meter van het plangebied bevinden zich percelen binnen het Natuurnetwerk Nederland (zie figuur 6.1). Op circa 1,4 kilometer ten zuiden van de onderzoekslocatie bevindt zich het Natura 2000-gebied "IJsselmeer". Op circa 1,7 kilometer ten noorden van het plangebied bevindt zich het Natura 2000-gebied "Oudegaaster Brekken Fluessen e.o., Witte en Zwarte Brekken". Op basis van de voorgenomen werkzaamheden, wordt door de aanlegfase en gebruiksfase van de nieuwbouw geen extra stikstof depositie verwacht op Natura 2000-gebieden.

Figuur 6.1: Natuuroverzichtskaart (Natura2000 en NNN-gebieden)

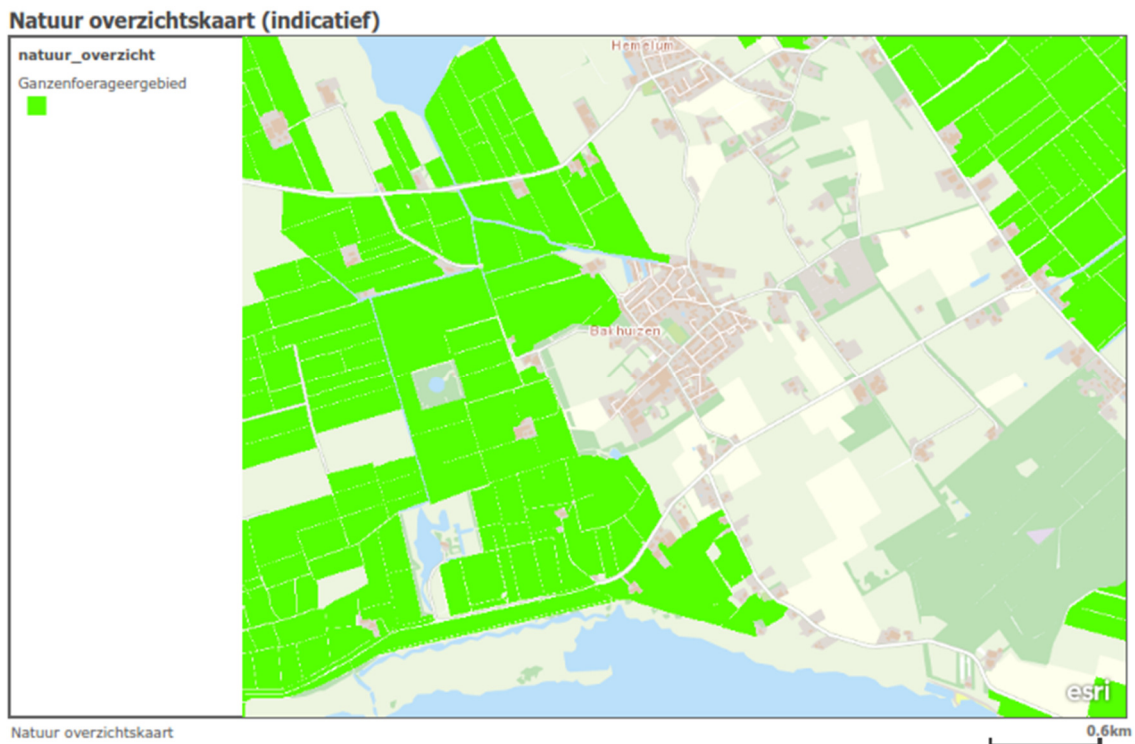
(Bron: Provincie Fryslân)

6.2 Ganzenfoerageergebieden

De gedeputeerde staten heeft op 17 juni 2014 een ganzenbeleid vastgesteld voor de gehele provincie Fryslân (Provinsje Fryslân, 2016). In dit beleid wordt rust geboden aan inheemse ganzen gedurende de winterrustperiode in de gehele provincie.

In 2018 is een nieuwe kaart uitgebracht met daarop aangewezen ganzenfoerageergebieden. In de speciaal aangewezen gebieden geldt een langere rustperiode voor (trek)ganzen. Binnen deze gebieden mogen geen (trek)ganzen worden verjaagd of worden geschoten gedurende de periode van 1 november tot 1 april (in soort-specifieke gebieden tot uiterlijk 1 juni). Indien de ganzen gedurende de rustperiode opzettelijk worden verstoord, dan wordt het verbod uit de Wet natuurbescherming overtreden (artikel 3.1, vierde lid).

Het plangebied grenst niet aan een ganzenfoerageergebied. Ten noorden van het plangebied, op circa 90 meter, bevindt zich een 'regulier' ganzenfoerageergebied (zie figuur 6.2). Hier geldt de ganzenbescherming tot 1 april. Met deze rustperiode voor ganzen dient rekening te worden gehouden.

Figuur 6.2: Ganzenfoerageergebieden

(Bron: Provincie Fryslân)

7 Toetsing en eindconclusie

De herinrichting van de locatie heeft mogelijk negatieve gevolgen voor de aanwezige soorten. Deze eventuele effecten, zowel op korte (tijdens de uitvoering) als op de lange termijn (na de uitvoering) worden hieronder beschreven.

7.1 Toetsing beschermde soorten

Algemeen beschermde amfibieën en grondgebonden zoogdieren

Het voorkomen van nationale (vrijgestelde) grondgebonden zoogdiersoorten en amfibieën kunnen op basis van het oriënterend veldbezoek niet worden uitgesloten. Voor de te verwachten soorten geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling (Provincie Fryslân, 2016). Dit wil zeggen dat voor de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling geen ontheffing van de Wnb hoeft te worden aangevraagd. Voor deze soorten geldt echter, net als voor niet beschermde soorten, altijd de zorgplicht. Omdat deze soorten jaarrond actief kunnen zijn, kan geen voorkeursperiode worden aangegeven.

Het voorkomen van strikt beschermde grondgebonden zoogdieren wordt uitgesloten vanwege het ontbreken van geschikt habitat.

Voor de voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen is voor de soortgroepen geen nader onderzoek of een ontheffing in het kader van de Wnb nodig.

Vleermuizen

Het is mogelijk dat de directe omgeving gebruikt wordt door vleermuizen (baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis) als foerageergebied, vliegroute en/of verblijfplaats. Het plangebied heeft echter geen essentiële beschermde functies voor vleermuizen. Verblijfplaatsen van vleermuizen worden uitgesloten door de afwezigheid van holle bomen en/of geschikte verblijfplaatsen in de aanwezige gebouwen.

Voor de voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen zijn geen vervolgpcedures zoals nader onderzoek of een Wnb ontheffing nodig.

Vogels

Het plangebied biedt in potentie mogelijkheden als broedlocatie voor diverse algemene vogelsoorten. Werkzaamheden die tijdens het broedseizoen (wat globaal van maart tot en met juli loopt) worden uitgevoerd, kunnen leiden tot aantasting van (nesten van) broedende vogels. Door buiten het broedseizoen te werken, of door maatregelen te treffen zoals het verwijderen van groen buiten het broedseizoen, kunnen negatieve effecten worden voorkomen.

In de ligboxenstal zijn nesten aangetroffen van de boerenzwaluw waargenomen. Deze locatie wordt niet aangetast, waardoor er geen negatieve gevolgen voor deze soort optreden.

Het plangebied biedt in de vorm van bebouwing en bomen langs het plangebied diverse mogelijkheden als broedlocatie voor algemene vogelsoorten.

Buiten de broedvogels dient rekening te worden gehouden met de foeragerende vogels. Voor deze vogels geldt een tijdelijk verlies aan areaal foerageergebied, echter elders zijn voldoende uitwijkmogelijkheden.

7.2 Toetsing beschermde gebieden

Het plangebied heeft geen status als beschermd Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het 'IJsselmeergebied'. Deze ligt op circa 1,4 kilometer ten zuiden van het plangebied. Gezien de locatie van het plangebied en de aard van de ingreep doet het voornemen geen afbreuk aan de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied. Een onderzoek in het kader van de Wnb (Natura 2000-Voortoets) is niet nodig.

Het plangebied maakt ook geen onderdeel uit van het NNN. Het voornemen heeft door de locatie buiten het NNN en de aard en omvang geen negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Vanuit het provinciale natuurbeleid is er daarom geen bezwaar tegen de voorgenen ingreep. Een nadere beoordeling ('nee, tenzij'-beoordeling) is niet nodig.

7.3 Eindconclusie

Het projectgebied en de directe omgeving heeft (mogelijk) een functie voor nationale (vrijgestelde) grondgebonden zoogdiersoorten en amfibieën. In deze quickscan wordt het volgende geconcludeerd:

- De verspreidingsgegevens en het oriënterend veldbezoek geven een voldoende duidelijk beeld van het (mogelijk) voorkomen van beschermde planten, grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, libellen, vlinders, ongewervelden, vogels met een jaarrond beschermd nest en algemene broedvogels.
- Op basis van de verspreidingsgegevens en het oriënterend veldbezoek kan het gebruik van het plangebied door foeragerende vleermuizen en foeragerende broedvogels niet worden uitgesloten.
- De planontwikkeling heeft, door het ontbreken van geschikt habitat, geen negatieve effecten op planten, grondgebonden zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, libellen, vlinders, ongewervelden, vogels met een jaarrond beschermd nest, vleermuizen en algemene broedvogels. Voor deze soortgroepen behoeven geen mitigerende maatregelen genomen te worden (anders dan maatregelen in het kader van de algemene zorgplicht) en is het aanvragen van een ontheffing van de Wnb niet aan de orde.
- Voor alle soorten, ongeacht bescherming via de Wnb of niet, geldt de zorgplicht waarbij een ieder voldoende zorg in acht neemt voor de in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

8 Advies

8.1 Advies

Zorgplicht

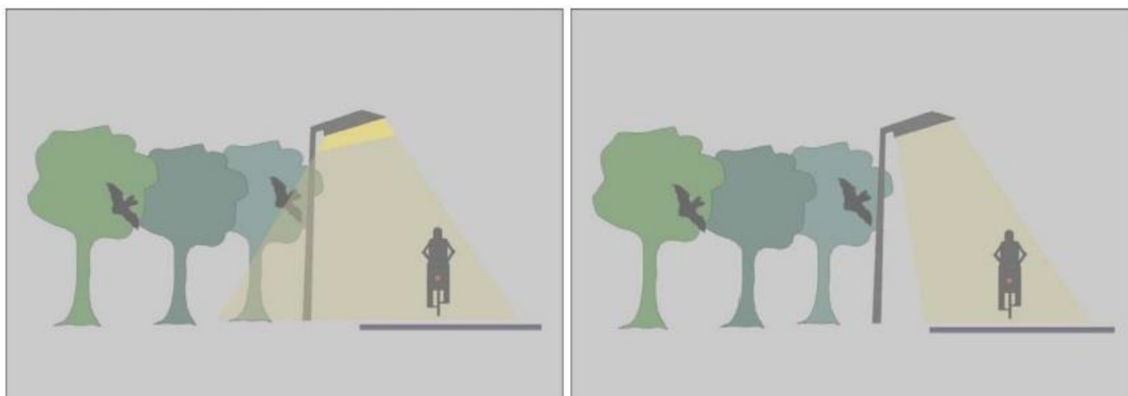
Voor alle aanwezige soorten, ook die niet beschermd zijn via de Wnb, geldt altijd de zorgplicht (artikel 1.11). In de zorgplicht wordt gesteld dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Dit betekent dat tijdens de werkzaamheden rekening dient te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van diverse algemene soorten. Aanwezige dieren dienen de gelegenheid te krijgen om het terrein zelfstandig te verlaten. Indien deze dieren het terrein niet zelfstandig kunnen verlaten, dienen deze te worden verplaatst naar geschikt habitat buiten de ingreep. De voorkeur gaat uit naar het uitvoeren van werkzaamheden in de minst kwetsbare periode.

Werken buiten de broedperiode

Voor algemene broedvogels wordt geadviseerd de verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen (wat globaal van maart tot en met juli loopt) uit te laten voeren. Wordt er wel in het broedseizoen gewerkt dan dient voorafgaand aan de werkzaamheden een deskundige op het gebied van vogels te worden ingezet. De deskundige stelt vast of er broedsels aanwezig zijn en zo ja of deze worden aangetast door de werkzaamheden en welke maatregelen nodig zijn om aantasting te voorkomen.

Verlichting

Voorts wordt geadviseerd met de verlichting (tijdens de werkzaamheden en in de gebruikssituatie) rekening te houden met soorten die gevoelig zijn voor licht (bijvoorbeeld vleermuizen). Dit kan door het licht zo veel mogelijk te richten, niet tijdens de nacht en schemer te werken en strooilicht zo veel mogelijk te beperken. Verlichting dient zo veel mogelijk gedimd en gericht worden (figuur 8.1) en waar mogelijk zoveel mogelijk worden afgeschermd van geschikt habitat voor vleermuizen en andere lichtgevoelige soorten.

Figuur 8.1: Voorbeeld gerichte verlichting. Links: ongerichte verlichting. Rechts: gerichte verlichting waarbij lichtverstoring wordt voorkomen. (Bron: Zoogdierverseniging, 2013)

Natuur inclusief bouwen en ontwikkelen biodiversiteit in de omgeving

De biodiversiteit in Nederland staat onder druk. Ook in de bebouwde omgeving. Door het massaal toepassen van vogelschroten, opvullen van spouwmuren (ter isolatie), bomenkap en de verstening van tuintjes (betegelen in plaats van gras, bomen en struiken), is veel verblijfplaatsen en leefgebied verloren gegaan.

Door natuurinclusief te bouwen kan het tij worden gekeerd. Een omgeving waar plek is voor biodiversiteit is tevens een gezonde omgeving waar het prettig verblijven is voor de mens. Door het treffen van de juiste voorzieningen, zoals: vogelvides, (inbouw-) vleermuiskasten en nestkasten kan een bijdrage worden geleverd aan verschillende soorten en dus biodiversiteit.

Deze voorzieningen zijn dusdanig ontworpen dat, mits juist geplaatst, fauna geen schade of overlast kan veroorzaken en gaan daarom goed samen met de gebruiksfunctie voor mensen. Naast prefab oplossingen dient ook gekeken te worden naar de juiste groenvoorzieningen. Deze zijn van belang voor de verspreidings- en foerageermogelijkheden van aanwezige soorten. Denk daarbij aan afwisseling tussen vegetatielagen (kruid-, struik- en boomlaag) en waterpartijen als poelen en sloten. Ook dit draagt bij aan een prettige leefomgeving. Denk daarbij niet alleen aan de tuin op het maaiveld, maar ook aan een kruidenrijk groen dak. Er zijn zelfs zogenaamde 'bruine daken', als een groen dak niet haalbaar is. Deze zijn onder andere van belang voor witte kwikstaart.

Rugstreeppad

De strikt beschermde rugstreeppad komt op dit moment niet in het plangebied voor. Omdat deze soort een echter uitgesproken pionierssoort met een voorkeur voor primaire stadia in de ecologische successie is, kan deze snel opduiken op onder andere bouwterreinen. Geschikte voortplantingswateren bestaan uit ondiepe, tijdelijke wateren, in de directe omgeving van onbegroeide zandige terreinen. (RVO, 2014). Met het bouwrijp maken van het projectgebied kan een dergelijk situatie ontstaan. Indien met de werkzaamheden de rugstreeppad wordt aangetroffen is een ontheffingsaanvraag alsnog noodzakelijk. Om vestiging (en daarmee een ontheffingsprocedure) van deze soort op ontwikkelingslocaties te voorkomen dient het plangebied voorafgaand aan het uitvoeren van mogelijke grondwerkzaamheden volledig afgeschermd te worden met een reptielen- en amfibieënscherm.

Geldigheid onderzoeksgegevens

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. Het bevoegd gezag hanteert over het algemeen de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten: *"Onderzoeksgegevens mogen maximaal 3 jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn".*

Bijlage 1 Regionale ligging

LEGENDA

Ligging onderzoekslocatie

Opdrachtgever:

Zeldenrust VROM-advies & projectmanagement

Titel:

Regionale ligging

Kaartblad(en):

15B en 15E

Adres:

Koaiwei 3 te Bakuizen

Projectnummer: SOL008569

Tekenaar: N.F.Y. Kalt

Documentnaam: SOL008569.dwg

Gezien door: J. Goudberg

Bijlage: 1

Datum: 3 april 2019

LIEVENSE
adviseurs ingenieurs

Orionweg 28, 8938 AH, Leeuwarden
+3188 910 2000
www.Lievense.com

Formaat: A4

Schaal: 1:25.000

0 250 500 750 1.000 1.250m

Bijlage 2 Wetgeving en beleid

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) vervangt vanaf 1 januari 2017 de Natuurbeschermingswet 1998, Flora- en faunawet en de Boswet en voorziet hiermee in een gemoderniseerd wettelijk kader voor de bescherming van natuurgebieden, dier- en plantensoorten en houtopstanden. Een belangrijk deel van de in de wet opgenomen regels bestaat uit de omzetting van de internationale verplichtingen op het vlak van bescherming van de biologische diversiteit, in het bijzonder de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De Wnb richt zich in basis op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit,
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies, en
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De wet geeft ook invulling aan de in het bestuursakkoord natuur gemaakte afspraken over decentralisatie van taken en verantwoordelijkheden van het Rijk naar de provincies. De instrumenten en begrippenkaders van de Wnb zijn zo goed mogelijk afgestemd op andere onderdelen van het omgevingsrecht, in het bijzonder de toekomstige Omgevingswet.

In de Wnb zijn, behalve meer algemene bepalingen over bevoegdheden, natuur- en landschapsbeleid, beleidsmonitoring en instrumenten ter bescherming van natuur en landschap ook specifieke regels opgenomen ter bescherming van bijzonder natuurwaarden. Het gaat dan in het bijzonder om de bescherming van natuurgebieden van Europees belang (Natura 2000-gebieden) en de bescherming van soorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen die een specifieke bescherming behoeven. Deze onderwerpen zullen hieronder worden toegelicht.

Zorgplicht

Een belangrijk overkoepelend instrument is de zorgplicht (artikel 1.11) waarin gesteld wordt dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Deze zorg houdt in elk geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor in het wild levende dieren en planten:

- dergelijke handelingen achterwege laat dan wel
- indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
- voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zo veel mogelijk beperkt of ongedaan maakt (mitigatie).

Gebiedsbescherming

In de Wnb zijn regels opgenomen die de bescherming van natuurgebieden van Europees belang die behoren tot het Natura 2000-netwerk. Deze gebieden worden beschermd om de gunstige staat van instandhouding van vogelsoorten, habitattypen en andere planten- en diersoorten te behouden en waar nodig te herstellen. Voor plannen of projecten met mogelijke schadelijke handelingen is in de Wnb een vergunningensysteem opgenomen. Hier aan gekoppeld kan het bevoegd gezag preventieve dwingende maatregelen opleggen om schadelijke effecten te voorkomen.

Op basis van de Wnb wordt alleen nog bescherming geboden aan de zogenaamde Natura 2000-gebieden, welke onderdeel zijn van het Europese netwerk van natuurgebieden. De eerder nationaal beschermde natuurmonumenten worden niet meer beschermd op grond van nationale wetgeving. Wel kunnen provincies 'bijzondere provinciale natuurgebieden' en bijzondere provinciale landschappen' aanwijzen. Provincies kunnen eventueel zelf regelgeving opstellen voor deze gebieden.

De gebiedsbescherming is gericht op de bescherming van aangewezen habitats en soorten binnen de gebieden. Significante negatieve effecten op het beschermde gebied zijn niet toegestaan, tenzij sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang, er geen alternatieven voorhanden zijn en alle schade wordt gecompenseerd. De wet voorziet eveneens in het beschermen van het gebied tegen handelingen buiten het Natura 2000-gebied met een mogelijk negatief effect op de beschermde habitats en hieraan gekoppelde soorten. Dit is geregeld op basis van de zogenaamde externe werking.

Ten aanzien van Natura 2000-gebieden komen de uitvoeringsbevoegdheden voor het overgrote deel bij de provincies te liggen, met uitzondering van het aanwijzen van Natura 2000-gebieden en het vaststellen van de instandhoudingsdoelstellingen. Ten aanzien van de uitvoering is de provincie waarin een ingreep plaatsvindt, bevoegd. Voor rijkswateren blijft de rijksoverheid bevoegd.

Soortenbescherming

De in de Wnb gestelde regels ter bescherming van soorten voorzien in voorschriften ter bescherming van de van nature in het wild levende planten- en diersoorten. In dit deel staan de verplichte instrumenten van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern, Bonn en het biodiversiteitsverdrag centraal. Het is er op gericht om voor de beschermde soorten een gunstige staat van instandhouding te bereiken of te herstellen.

Verbodsbepalingen

De verboden, afwijkingsmogelijkheden en andere beschermingsmiddelen zijn direct overgenomen uit deze richtlijnen en verdragen en worden in de Wnb opgedeeld in drie beschermingsregimes. Elk van de drie beschermingsregimes kent zijn eigen soortenlijsten met daarbij eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffingsverlening. Voor de eerste twee beschermingsregimes sluiten deze nauw aan bij de verboden en uitzonderingen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere soorten geldt een minder strikt regime.

Vogelrichtlijnsoorten: De bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogels van soorten die voorkomen in de EU als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn en de niet in die bijlage genoemde geregeld voorkomende trekvogelsoorten (artikel 3.1; zie bijlage 1). Voor deze soorten gelden de volgende verboden:

- lid 1: Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- lid 3: Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- lid 4: Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- lid 5: Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijnsoorten: De bescherming van in het wild levende dieren en planten van soorten die voorkomen in de EU (zie bijlage 1) op grond van de Habitatrichtlijn (bijlagen I, II, IV en V) en soorten van de Conventie van Bern Appendix II en de Conventie van Bonn Appendix I (art. 3.5; zie bijlage 1). Voor deze soorten zijn in de Wnb de volgende verboden opgenomen:

- lid 1: Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- lid 2: Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- lid 3: Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- lid 5: Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere soorten: De bescherming van niet onder de bovenstaande twee categorieën vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland, vermeld in de bijlage van de Wnb (art. 3.10; zie bijlage 2). Voor deze soorten is onverminderd artikel 3.5 eerste, vierde en vijfde lid het verboden om:

- lid 1a: in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen.
- lid 1b: de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
- lid 1c: vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor de zoogdier-, amfibie- en reptielsoorten opgenomen in de bijlage van artikel 3.10 geldt geen Europese verplichting tot bescherming. Deze soorten worden beschermd vanwege ecologische redenen of de breed in de maatschappij levende overtuiging dat deze dieren een bescherming behoeven. Hiermee geeft Nederland uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om kwetsbare en bedreigde dier- en plantsoorten te beschermen.

Houtopstanden

Het doel van in de Wnb opgenomen de regels ten aanzien van houtopstanden blijft de blijft de instandhouding van het bosareaal. De kern wordt gevormd door een meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod. Deze regels vloeien als zodanig niet onmiddellijk voort uit internationale verplichtingen, maar is van wezenlijk belang in het licht van nationale en internationale natuur-, landschaps- en milieudoelstellingen.

De regels met betrekking tot houtopstanden zijn van toepassing op alle bossen en houtopstanden buiten de 'bebouwde kom Wn' groter dan 1.000 m² en rijbeplantingen van meer dan 20 bomen. De wet verplicht om de grond waarop het bos heeft gestaan binnen 3 jaar opnieuw in te planten met bomen. Indien mogelijk is herplanting door natuurlijke verjonging ook toegestaan. Waar natuurlijke verjonging niet mogelijk of te verwachten is, bijvoorbeeld bij lintbeplantingen minder dan 30 meter breed, moet geplant worden met boomsoorten die aansluiten bij de groeiplaats. De begrenzing 'bebouwde kom Wn' wordt door de gemeente vastgesteld, maar hoeft niet samen te vallen met de bebouwde kom in het kader van de wegenverkeerswet. In geval een boom/bomen of andere houtopstanden binnen de bebouwde kom worden gekapt, dan kan een gemeentelijke (omgevings-)vergunning nodig zijn. Dit zal specifiek bij de betreffende gemeente moeten worden nagegaan. Struikbeplantingen groter dan 1.000 m² vallen onder de wet, met uitzondering van éénrijige geschoren meidoornheggen die als zodanig zijn aangelegd en worden beheerd. Spontane bosopslag langs sloten, op natuurterreinen en braakliggende terreinen valt onder de Boswet, zodra sprake is van een bedekkings-percentages van 60% en een opslag van vijf jaar of ouder. De Boswet is niet van toepassing op: erven en tuinen, windschermen van bomen langs boomgaarden, éénrijige beplanting van populier of wilg op of langs landbouwgronden, Italiaanse populier, linde, paardenkastanje en treurwilg, vruchtbomen, kerstspennen en kweekgoed.

Ook bevat de Wnb een basis om regels te stellen ter uitvoering van Europese regels die beogen te verzekeren dat in internationaal verband verhandeld hout en verhandelde houtproducten duurzaam zijn.

Nesten

De Wnb kent geen standaardperiode voor het broedseizoen van vogels. Het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken.

Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 1.3 lid 2 van de Wnb. U heeft voor deze soorten geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. En ook niet als u maatregelen treft die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen. U mag dus buiten het broedseizoen nesten verplaatsen of verwijderen, maar daar zijn uitzonderingen op.

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 1.3 lid 2 van de Wnb het gehele seizoen:

1. nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).

2. nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3. nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4. vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).

Deze categorieën zijn terug te vinden in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten'.

Nesten die *niet* het hele jaar door zijn beschermd

In de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

5. nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten

De aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten is indicatief en niet uitputtend. Als aanvulling op de vorige lijst zijn ook vogelsoorten opgenomen met niet jaarrond beschermde nesten. De soorten uit bovenstaande categorie 5 vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; voormalige ecologische hoofdstructuur, EHS) is een netwerk van beschermde natuurgebieden, dat in de basis gevormd wordt door de al bestaande natuur, zoals duinen, heiden, bossen, meren en landgoederen. Aanvullend hierop worden nieuwe natuurgebieden ontwikkeld, bijvoorbeeld op gronden die eerst voor landbouw gebruikt werden. Ecologische natuurverbindingen verbinden deze gebieden met elkaar.

In het NNN liggen:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 nationale parken;
- gebieden waar nieuwe natuur wordt aangelegd;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee;
- Alle Natura 2000-gebieden.

Het NNN moet uiteindelijk samen met de natuurgebieden in andere Europese landen het aaneengesloten pan-Europees Ecologisch Netwerk (PEEN) vormen. Het ruimtelijke beleid voor het NNN is gericht op behoud en ontwikkeling (spelregels EHS) van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt in deze gebieden het 'nee, tenzij'-regime. Indien een voorgenomen ingreep de 'nee, tenzij'-afweging met positief gevolg doorloopt kan de ingreep plaatsvinden, mits de eventuele nadelige gevolgen worden

gemitigeerd en resterende schade wordt gecompenseerd. Indien de voorgenomen planontwikkeling met bijbehorende ingreep/ingrepen niet voldoet aan de voorwaarden uit het 'nee, tenzij'-regime dan kan de ingreep niet plaatsvinden, tenzij het onderstaande van toepassing is.

Saldobenadering

In die gevallen waarbij het instrument saldobenadering van toepassing is hoeft het 'nee, tenzij'-afwegingskader niet doorlopen te worden en is ook geen sprake van compensatie, zoals bij ingrepen onder het 'nee, tenzij'-regime.

Harde eis hierbij is wel dat aan alle voorwaarden voor het toepassen van de saldobenadering wordt voldaan. Alleen dan is immers per saldo winst voor het NNN gegarandeerd. Is dit niet het geval dan geldt onverkort het 'nee, tenzij'-regime.

Beoordeling van effecten van een ingreep op het NNN

Voor de beoordeling van de effecten van een ingreep en bij het nader invullen van de begrippen: 'geen netto verlies', 'behoud van ambitie', 'versterking van het NNN' en 'kwaliteitsslag' zijn de volgende aandachtspunten ten aanzien van natuurkwaliteit belangrijk:

- zowel de actuele natuurwaarden als het vastgelegde natuurdoel zijn relevant;
- natuurwaarden worden primair afgemeten aan doelsoorten en natuurlijkheid (de kwaliteitscriteria van natuurdoeltypen);
- behoud en ontwikkeling van natuurwaarden zijn afhankelijk van het voldoen aan een reeks van randvoorwaarden (met name bodemgesteldheid, waterkwaliteit, processen in de omgeving, minimumoppervlakte en beheer).
- significant negatieve effecten betreffen zowel natuur- als hun randvoorwaarden;
- lokale ingrepen kunnen (negatieve) effecten hebben op drie schaalniveaus: lokaal, regionaal (kerngebied van het NNN) en landelijk (hele NNN). De vervangbaarheid van natuur hangt af van meerdere ecologische aspecten alsmede relevante nationale beleidsambities.

Bijlage 3 Foto's van het plangebied

Bijlage 4 Literatuur

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, De Dagvlinders van Nederland, 2006, Odonata, KNNV, Utrecht.

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J., Buys, J.C. 2016, Atlas van de Nederlandse zoogdieren, KNNV Uitgeverij, Utrecht.

BIJ12, 2017b, Kennisdocument Noordse woelmuis 'Microtus oeconomus arenicola', d.d. juli 2017, bij12.nl.

Creemers, R.C.M., & Delft, J.J.C.W. van, (RAVON) (redactie) 2009 De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorische Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

NDFF, 2019, Bekende verspreidingsgegevens van soorten ten opzichte van het plangebied, levering vanuit <https://ndff-ecogrid.nl/>

Provinsje Fryslân, 2016, Besluit van Gedeputeerde Staten van Fryslân van 27 september 2016, inzake het vaststellen van de Verordening Wet natuurbescherming Fryslân 2017. 23 november 2016, Leeuwarden.

Provincie Fryslân, Verordening Romte Fryslân 2014, 15 april 2014.

Internetbronnen:

www.ruimtelijkeplannen.nl

www.vlinderstichting.nl

www.vleermuis.net

www.ravon.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.friesland.vissenatlas.nl

www.vogelbescherming.nl

www.fryslan.maps.arcgis.com

www.minez.nederlandsesoorten.nl/soorten